

Sygn. akt I ACa 1068/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Krystyna Golinowska

Sędziowie: SA Alicja Myszkowska

del. SO Elżbieta Zalewska-Statuch (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Julita Postolska

po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2018 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w G.

przeciwko R. P. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 23 maja 2017 r. sygn. akt I C 812/16

I. zmienia zaskarżony wyrok na następujący:

„1. oddala powództwo;

2. zasądza od B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w G. na rzecz R. P. (1) kwotę 8.856 (osiem tysięcy osiemset pięćdziesiąt sześć) złotych brutto tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego świadczonego pozwanemu z urzędu.”;

II. zasądza od B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w G. na rzecz R. P. (1) kwotę 3.321 (trzy tysiące trzysta dwadzieścia jeden) złotych brutto tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego świadczonego pozwanemu z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I ACa 1068/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 23 maja 2017 roku Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w sprawie z powództwa B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w G. przeciwko R. P. (1) o zapłatę zasądził od pozwanego na rzecz powoda 102.864,70 zł wraz

z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości równej dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie, które na dzień wniesienia pozwu wynoszą 14,00 % w skali roku od dnia 11 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty oraz 8.217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd przyznał pełnomocnikowi pozwanego 8.856 złotych brutto z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu i nakazał wypłacenie tej kwoty ze środków Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim.

Rozstrzygnięcie zostało wydane w oparciu o następujące ustalenia i wnioski:

W dniu 17 marca 2010 roku pozwany R. P. (2) zawarł z (...) Bankiem S.A. z siedzibą we W. umowę o kredyt konsolidacyjny powtórny nr (...).

Pozwany nie regulował terminowo zobowiązań i poprzedni wierzyciel wypowiedział pozwanemu umowę kredytową i wezwał go do spłaty zaległych należności.

Z uwagi na nieuregulowanie zaległości wierzyciel w dniu 20 listopada 2011 roku dokonał wypowiedzenia umowy kredytowej.

Z uwagi na to, iż pozwany w dalszym ciągu nie regulował spłaty zadłużenia, (...) Bank S.A. z siedzibą we W. (poprzedni wierzyciel) wystawił Bankowy Tytuł Egzekucyjny w dniu 27 listopada 2012 roku i wszczął na podstawie niego postępowanie egzekucyjne.

Postanowieniem z dnia 7 grudnia 2012 roku Sąd Rejonowy w Opocznie I Wydział Cywilny nadał bankowemu tytułowi egzekucyjnemu wystawionemu w dniu 27 listopada 2012 roku przez wierzyciela (...) Bank S.A. z siedzibą we W. klauzulę wykonalności przeciwko R. P. (1).

Postępowanie egzekucyjne prowadzone na wniosek poprzedniego wierzyciela nie doprowadziło do spłaty zadłużenia i zostało umorzone na wniosek poprzedniego wierzyciela dnia 21 stycznia 2014 roku .

Roszczenie dochodzone pozwem B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w G. nabył na mocy umowy sprzedaży wierzytelności zawartej z (...) Bank S.A. z siedzibą we W. w dniu 26 września 2013 roku, o czym pozwany został powiadomiony pismem z dnia 30 października 2013 roku.

Po nabyciu wierzytelności powód prowadził działania zmierzające do dobrowolnego spełnienia przez pozwanego świadczenia należnego powodowi i kierował do pozwanego pisemne upomnienia.

Ostatnia wpłata na poczet zadłużenia na rzecz poprzedniego wierzyciela miała miejsce w dniu 4 lipca 2011 roku i wynosiła 897,74 zł.

Na rzecz obecnego wierzyciela w okresie od 5 listopada 2013 roku do 6 maja 2015 roku wpłynęła kwota 4.027,44 zł.

Na podstawie umowy cesji wierzytelności powód nabył wierzytelność w łącznej wysokości 88.155,75 zł.

Łącznie zadłużenie powoda na dzień wniesienia pozwu wynosiło 102.864,70 zł.

Na kwotę kapitału 55.091,92 zł składa się należność główna, wynikająca z zawartej z poprzednim wierzycielem umowy a także odsetki umowne naliczone przez bank do dnia cesji w wysokości 3.445,63 zł od dnia zawarcia umowy kredytu, tj. 17.03.2010 r., do dnia uprawomocnienia się wypowiedzenia, tj. do 20.10.2011 r., w wysokości 13,75 % w skali roku oraz odsetki karne (za opóźnienie) naliczone przez bank do dnia cesji w wysokości 25 590,76 zł naliczane w wysokości czterokrotności obowiązującej stopy lombardowej NBP, w przypadku uchybienia płatności którejkolwiek z rat kredytu, do dnia poprzedzającego dzień zapłaty zaległej raty.

W skład tej kwoty wchodzi również odsetki karne powoda (tzw. odsetki dynamiczne B.) w kwocie 18.73639 zł, naliczone przez powoda od dnia cesji wierzytelności, tj. 26.09.2013 r. do dnia wystawienia wyciągu z ksiąg rachunkowych,

tj. 29.03.2016 r. (dzień wniesienia pozwu). Odsetki te w wysokości odsetek maksymalnych powód nalicza za opóźnienie z tytułu zaległości w spłacie kapitału.

Postanowieniem Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 19 marca 2013 roku pozwany R. P. (1) został ubezwłasnowolniony całkowicie z powodu choroby psychicznej.

Postanowieniem z dnia 17 października 2013 roku Sąd Rejonowy w Opcznie III Wydział Rodzinny i Nieletnich ustanowił opiekę prawną dla ubezwłasnowolnionego całkowicie R. P. (1) i obowiązki opiekuna prawnego powierzył M. B..

Pozwany obecnie przebywa w (...) w R. do którego został skierowany decyzją Burmistrza O. z dnia 8 stycznia 2015 roku na pobyt stały.

Orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia 13 stycznia 2015 roku R. P. (1) został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy do dnia 31 stycznia 2018 roku.

R. P. (1) pobiera świadczenie rentowe w kwocie 1.923,09 zł, przy czym większość świadczenia podlega potrąceniu: alimenty w kwocie 600 zł, 481,82 zł podlega zajęciu z tytułu egzekucji administracyjnej, pobyt w (...) w R. gdzie pozwany przebywa na pobyt stały wynosi 266,55 zł płatne miesięcznie. Od 1 marca 2016 roku wysokość świadczenia do wypłaty to kwota 577,70 zł.

Opiekun prawny dopłaca do wydatków związanych z utrzymaniem pozwanego kwotę 160 zł, gdyż kwota 577,70 zł nie wystarcza na pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem pozwanego.

W latach 2013-2015 matka pozwanego spłacała zobowiązania finansowe za syna z otrzymywanej przez niego renty.

R. P. (1) cierpi na przewlekłą chorobę psychiczną - schizofrenię paranoidalną. W dacie podpisywania umowy powód znajdował się w stanie pozwalającym na świadome i swobodne podjęcie decyzji oraz wyrażenie woli.

Mając na uwadze tak ukształtowany stan faktyczny sprawy Sąd Okręgowy uznał powództwo za usprawiedliwione co do zasady i wysokości w świetle art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo bankowe oraz art. 509 §1 k.c.

Sąd wskazał, że pozwany w toku procesu nie kwestionował wysokości należności objętej pozwem.

Sąd Okręgowy nie podzielił argumentacji pełnomocnika pozwanego, iż czynność prawna pozwanego z poprzednikiem prawnym powoda ((...) Bankiem S.A. z siedzibą we W.) w postaci umowy kredytu konsolidacyjnego z dnia 17 marca 2010 roku została dotknięta wadą oświadczenia woli, gdyż była podjęta przez pozwanego w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji lub wyrażenie woli.

Odwołując się do treści opinii biegłej z zakresu psychiatrii A. R. Sąd wskazał, że pozwany R. P. (1) cierpi na schizofrenię paranoidalną, jednakże w dacie podpisywania umowy znajdował się w stanie pozwalającym na świadome i swobodne podjęcie decyzji oraz wyrażenie woli.

Wobec powyższego brak jest podstaw do stwierdzenia nieważności umowy na podstawie art. 82 k.c. Pozwany nie udowodnił, iż w dniu 17 marca 2010 roku działał w stanie wyłączającym swobodne lub swobodne podjęcie decyzji

i wyrażenie woli, natomiast postanowienie o ubezwłasnowolnieniu zostało wydane przez Sąd trzy lata po zawarciu umowy kredytu, tj. w dniu 19 marca 2013 roku. Pozwany jako osoba, której przysługiwała w momencie zawarcia umowy kredytu pełna zdolność do czynności prawnych, ponosi odpowiedzialność za zaciągnięte przez siebie zobowiązania w sposób nieograniczony.

W ocenie Sądu w sprawie nie miał zastosowania art. 5 k.c.

Nie jest zasadne powoływanie się przez powoda na zasady współżycia społecznego bez jednoczesnego wykazania, która konkretnie zasada została naruszona. Sytuacja pozwanego nie odbiega od sytuacji wielu innych dłużników, którzy na skutek problemów zdrowotnych i rodzinnych mają trudności ze spłatą wierzytelności. Nie może to jednak uzasadniać oddalenia powództwa o zapłatę należności wynikającej z ważnej czynności prawnej.

Za chybiony Sąd uznał zarzut pozwanego oparty na przedawnieniu roszczenia.

Sąd przytoczył treść art. 117 § 1 k.c., art. 123 § 1 k.c. oraz art. 124 § 1 k.c. wskazując, że roszczenie powoda przedawnia się z upływem trzech lat po upływie terminu wypowiedzenia przedmiotowej umowy. Wypowiedzenie umowy uprawomocniło się dnia 20 listopada 2011 roku.

W ocenie Sądu w sprawie doszło do przerwania biegu przedawnienia ze skutkami dla powoda, pomimo tego, iż na skutek działań poprzedniego wierzyciela wystawiono bankowy tytuł egzekucyjny, nadano mu klauzulę wykonalności a nawet wszczęto

i prowadzono egzekucję komorniczą. Sąd podzielił pogląd wyrażony w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2004 roku (III CZP 101/03, LEX nr 82431), zgodnie

z którym w świetle art. 123 § 1 pkt. 1 k.c. złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nie tylko powoduje przerwanie biegu przedawnienia, ale też jego zawieszenie aż do czasu zakończenia postępowania wywołanego tym wnioskiem (co wynika art. 124 § 2 k.c.), czyli przez okres, w którym uprawniony nie ma możliwości podejmowania innych środków w celu realizacji roszczenia.

W związku z tym przedawnienie roszczenia banku mogłoby nastąpić najwcześniej

z upływem 3 lat od wydania postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. Z powołaniem się na orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazane w treści uzasadnienia Sąd Okręgowy wywiódł, iż uprawnienie do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego przysługiwało jednak jedynie bankom i tylko na ich rzecz mogła być nadana klauzula wykonalności, natomiast nadanie klauzuli na rzecz cesjonariusza nie będącego bankiem nie było dopuszczalne. Cesjonariusz nie mógł kontynuować egzekucji wszczętej przez bank, bo w postępowaniu egzekucyjnym nie ma zastosowania art. 192 pkt 3 kpc, a więc fundusz sekurytyzacyjny, który nie mógł się powołać na bankowy tytuł egzekucyjny, przejście uprawnień i uzyskać klauzuli wykonalności na podstawie art. 788 § 1 kpc, musiał ustalić istnienie roszczenia w drodze procesu sądowego, uzyskać nowy tytuł wykonawczy i dopiero na jego podstawie egzekwować roszczenie.

Sąd podniósł, że przerwanie biegu przedawnienia na podstawie art. 123 § 1 pkt 1 kpc następuje, co do zasady, tylko pomiędzy stronami postępowania, jeżeli z istoty łączącego je stosunku prawnego wynika, że są materialnie zobowiązane lub uprawnione, a więc skutek przerwania zachodzi tylko w podmiotowych i przedmiotowych granicach czynności podjętej przez wierzyciela. Wniosek o wszczęcie egzekucji wywołuje zatem skutek przerwy wtedy, gdy pochodzi od wierzyciela wskazanego w tytule egzekucyjnym, na rzecz którego została wydana klauzula wykonalności; nie jest bowiem wystarczająca tożsamość wierzytelności lecz konieczna jest również identyczność osób, na rzecz których czynność ta została dokonana. Skutki prawne postępowania egzekucyjnego wszczętego na podstawie bankowego tytułu wykonawczego związane są więc tylko z podmiotami w nim uczestniczącymi na podstawie tego tytułu w granicach podmiotowych i przedmiotowych ukształtowanych treścią klauzuli wykonalności. Czynność wszczęcia postępowania egzekucyjnego przez bank wywołuje materialnoprawny skutek przerwy biegu przedawnienia jedynie w stosunku do wierzyciela objętego bankowym tytułem wykonawczym, natomiast nabywca wierzytelności nie będący bankiem, nawet jeżeli nabycie nastąpiło po umorzeniu postępowania egzekucyjnego na podstawie art.

824 § 1 pkt 3 kpc i rozpoczęciu biegu terminu przedawnienia w stosunku do banku na nowo, nie może się powołać na przerwę biegu przedawnienia wywołaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego przez pierwotnego wierzyciela będącego bankiem.

Ustalony stan faktyczny w ocenie Sądu uzasadniał jednak wniosek, iż w tej sprawie nie doszło do przedawnienia roszczenia, gdyż w okresie pomiędzy wypowiedzeniem umowy przez poprzedniego wierzyciela 20.10.2011r., a datą skierowania pozwu do Sądu w dniu 08.04.2016r. bieg terminu przedawnienia został kilkakrotnie przerwany poprzez: skierowanie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności Bankowemu Tytułowi Egzekucyjnemu; wydanie postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności (...) przez Sąd Rejonowy w Opocznie w dniu 7 grudnia 2012r., złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji w dniu 26.02.2013r.; wpłaty na konto nowego wierzyciela w okresie od 5.11.2013r. do 6.05.2015r. oraz wniesienie pozwu do Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim w dniu 08.04.2016r. Każdy z tych okresów był krótszy niż 3 lata.

Sąd wskazał, że po nabyciu wierzytelności powód prowadził działania zmierzające do dobrowolnego spełnienia przez pozwanego świadczenia należnego powodowi i kierował do pozwanego pisemne upomnienia. Ostatnia wpłata na poczet zadłużenia na rzecz poprzedniego wierzyciela miała miejsce w dniu 4 lipca 2011 roku i wynosiła 897,74 zł. Na rzecz obecnego wierzyciela w okresie od 5 listopada 2013 roku do 6 maja 2015 roku wpłynęła kwota 4.027,44 zł. Opiekun prawny pozwanego M. B. w toku postępowania podnosiła, że w latach 2013-2015 spłacała zobowiązania finansowe za syna z otrzymywanej przez niego renty.

Powyższe działania Sąd ocenił jako uznanie długu wywołujące skutek prawny wynikający z art. 123 § 1 pkt 2 k.c. W sytuacji w której opiekun prawny pozwanego M. B. podnosiła, że w latach 2013-2015 spłacała zobowiązania finansowe za syna z otrzymywanej przez niego renty to uznać należy, że przerwała tym samym bieg terminu przedawnienia.

W konsekwencji roszczenie powoda nie jest przedawnione i może być skutecznie dochodzone na drodze sądowej.

Mając na uwadze fakt, iż dochodzone pozwem roszczenie istnieje i jest w całości wymagalne Sąd uwzględnił powództwo w całości i zasądził od pozwanego na rzecz powoda 102.864,70 zł wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości równej dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie, które na dzień wniesienia pozwu wynosiły 14 % w skali roku, od dnia 11 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c.

O obowiązku zwrotu kosztów procesu na rzecz powoda Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Z rozstrzygnięciem Sądu nie zgodził się pozwany, zaskarżając wyrok w całości.

Orzeczeniu zarzucił :

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest art. 6 kc poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie przez Sąd, że powód udowodnił zasadność roszczenia wobec pozwanego i że powód przerwał bieg terminu przedawnienia roszczenia, podczas gdy w ocenie strony pozwanej roszczenie jest przedawnione od 2014 roku;
2. naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest art. 5 kc poprzez jego niezastosowanie, podczas gdy sytuacja materialna i życiowa pozwanego, rencisty, ubezwłasnowolnionego całkowicie, leczącego się psychiatrycznie prawie 20 lat uzasadniała zastosowania tego przepisu;
3. naruszenie art. 117 §1 kc z zw. z art. 118 kc w zw. z art. 123 § 1 pkt 1 i pkt 2 kc w zw. z art. 124 §1 kc w zw. z art. 124 § 2 kc poprzez uznanie przez Sąd, że nie doszło do przedawnienia roszczenia i nastąpiło przerwanie biegu przedawnienia, podczas gdy w ocenie strony pozwanej roszczenie jest przedawnione od 2014 roku.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości, a także o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie zasądzenie ze Skarbu

Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu za instancję apelacyjną, które to koszty nie zostały pokryte ani w całości, ani w części.

W odpowiedzi na apelację strona powodowa wniosła o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna i skutkuje zmianą rozstrzygnięcia poprzez oddalenie powództwa w całości z uwagi na skutecznie podniesiony zarzut przedawnienia roszczenia.

Pozwany nie kwestionował poczynionych przez Sąd pierwszej instancji ustaleń faktycznych, ani oceny dowodów. Ustalenia te zatem należy uznać za prawidłowe i stanowiące podstawę do dokonania oceny prawnej. Sąd Apelacyjny je podziela i przyjmuje za podstawę własnego rozstrzygnięcia.

Na wstępie z powołaniem się na treść art. 382 k.p.c. zauważyć należy, że Sąd drugiej instancji ma nie tylko uprawnienie, ale także obowiązek rozważenia na nowo całego zebranego w sprawie materiału oraz dokonania samodzielnej oceny prawidłowości zastosowania w okolicznościach sprawy przepisów prawa materialnego.

Wobec prawidłowego ustalenia katalogu zdarzeń, których zaistnienie skutkowało przerwaniem biegu przedawnienia wobec zbywcy wierzytelności i przyczyn dla których powód jako nabywca wierzytelności nie będący bankiem nie może korzystać z przerw biegu przedawnienia, wywołanych działaniem pierwotnego wierzyciela będącego bankiem, wskazać należy, iż poprzez wywiedzenie apelacji pozwany poddał orzeczenie Sądu Okręgowego kontroli instancyjnej skutkiem, której stało się niepodzielenie oceny prawnej, iż poprzez spłatę zobowiązań pozwanego w okresie od 5 listopada 2013 roku do 6 maja 2015 roku przez jego opiekuna prawnego - jako czynności faktycznych dokonanych po dacie ubezwłasnowolnienia pozwanego, orzeczonym postanowieniem z 19 marca 2013 roku - doszło do przerwania biegu przedawnienia.

Uwadze Sądu pierwszej instancji uszła bowiem regulacja wynikająca z przepisu art. 156 k.r.o. w związku z art. w zw. z art. 175 k.r.o., którym ustawodawca wprowadził wymóg uzyskania zezwolenia sądu opiekuńczego we wszelkich ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby lub majątku ubezwłasnowolnionego.

W przypadku czynności materialnoprawnych czynność prawna dokonana bez zezwolenia jest czynnością prawną bezwzględnie nieważną. Jest ona bowiem sprzeczna z przepisem prawa o charakterze bezwzględnie obowiązującym (art. 58 § 1 k.c.). Pogląd o bezwzględnej nieważności czynności materialnoprawnej opiekuna dokonanej bez zezwolenia sądu opiekuńczego jest przyjmowany zgodnie w orzecznictwie SN (zob. uchwała całej Izby Cywilnej SN z 24.06.1961 r., I CO 16/61, OSNCP 1963/9, poz. 187; postanowienie SN z 19.09.1967 r., III CR 177/67, OSNCP 1968/6, poz. 104; wyrok SN z 27.11.2008 r., IV CSK 306/08, LEX nr 531562; wyrok SN z 25.11.2009 r., II CSK 262/09, LEX nr 599836).

Powyższa regulacja - w ocenie Sądu Apelacyjnego - wyłączała możliwość uznania materialnoprawnego skutku faktycznego działania opiekuna prawnego osoby ubezwłasnowolnionej w postaci przerwania biegu przedawnienia za podjęte w imieniu pozwanego z uwagi na konieczność zachowania identyczności konsekwencji prawnych, wynikających z obowiązujących przepisów.

W sytuacji w której z art. 123 § 1 pkt 2 k.c. należy wywodzić, iż bieg przedawnienia przerywa także uznanie roszczenia przez zobowiązanego. W doktrynie i orzecznictwie funkcjonuje podział zdarzeń kwalifikowanych jako uznanie roszczenia na przypadki tzw. uznania właściwego i niewłaściwego, choć taki podział nie ma podstawy normatywnej, (zob. M. Pyziak-Szafnicka, w: Pyziak-Szafnicka, Książak, Komentarz KC, 2014, s. 1225) i zasadza się na akcentowaniu podstawowej różnicy między nimi sprowadzającej się do tego, że uznanie właściwe kwalifikowane

jest jako czynność prawna (umowa, której stronami są uprawniony i zobowiązany) a uznanie niewłaściwe jest jedynie oświadczeniem wiedzy zobowiązanego.

W ocenie Sądu Apelacyjnego reguła wynikająca z art. 156 k.r.o. dotyczyć powinna zatem zarówno uznania właściwego jako czynności prawnej oraz uznania niewłaściwego. Każdy rodzaj uznania skutkuje bowiem obciążeniem majątku osoby zobowiązanej

a w przypadku osoby ubezwłasnowolnionej jej majątek został poddany kontroli sądu opiekuńczego bez żadnych wyjątków.

W tej sprawie opiekun prawny nie legitymował się odpowiednim zezwoleniem sądu opiekuńczego na podjęcie czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu, skutkującej nie obroną, lecz obciążeniem majątku pozwanego i z tej przyczyny jego zachowanie nie jest wystarczające do wywołania skutku przerwania biegu przedawnienia wierzytelności dochodzonej pozwem. Działanie faktyczne opiekuna prawnego nawet podjęte w dobrej wierze nie może skutkować pogorszeniem sytuacji prawnej ubezwłasnowolnionego.

Skoro więc pierwotny bieg terminu przedawnienia należy wiązać z wypowiedzeniem umowy o kredyt konsolidacyjny powtórny w dniu 20 listopada 2011 roku to wytoczenie powództwa przez powoda 8 kwietnia 2016 roku nastąpiło po upływie przedawnienia.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art 6 k.c. należy wskazać, że przepis ten reguluje tzw. ciężar dowodowy w procesie cywilnym. Zgodnie z tym przepisem ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

W rozpoznawanej sprawie na powodzie spoczywał ciężar wykazania istnienia i wysokości dochodzonej wierzytelności a na pozwanym spoczywał ciężar wykazania okoliczności zaprzeczających prawo powoda.

Jeśli jednak stan faktyczny pozostawał między stronami bezspornym, a spornym pozostawała jedynie jego ocena, to zarzut naruszenia art. 6 k.c. jest bezzasadny, ponieważ w swej istocie nie dotyczy ustalenia stanu faktycznego sprawy, lecz naruszenia przepisów prawa materialnego, stanowiących podstawę rozstrzygnięcia.

Bezzasadny był także zarzut dotyczący naruszenia art. 5 k.c.

Wykonywaniu praw podmiotowych towarzyszy założenie, że uprawniony czyni z nich użytek zgodny z zasadami współzycia społecznego i społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa; w konsekwencji - jako generalną zasadę przyjmuje się, że wykonywanie uprawnień płynących z każdego prawa podmiotowego podlega przewidzianej przez prawo ochronie. W konsekwencji można mówić o obowiązywaniu w prawie polskim domniemania korzystania z prawa w sposób zgodny z zasadami współzycia społecznego (por. K. Pietrzykowski (w:) Kodeks cywilny..., red. K. Pietrzykowski, t. I, s. 41; tak też S. Dmowski (w:) S. Dmowski, S. Rudnicki, Komentarz do kodeksu cywilnego..., s. 20, 22). Unormowanie art. 5 k.c. "przełamuje zasadę, że wszystkie prawa podmiotowe korzystają z ochrony prawnej" (tak trafnie w uzasadnieniu wyr. SN z dnia 9 grudnia 2009 r., IV CSK 290/09, Lex nr 560607). W związku z tym art. 5 k.c. może być stosowany tylko jako szczególny wyjątek.

Pozwany zarzucił powodowi, iż poprzez wytoczenie powództwa naruszył on bliżej niewyjaśnione normy prawne i dobre obyczaje kupieckie, rozumiane jako takie zachowania, które wpływają pozytywnie na funkcjonowanie powoda oraz są związane z przestrzeganiem uczciwości kupieckiej przy prowadzeniu działalności gospodarczej. Dobre obyczaje to ogólne reguły uczciwości kupieckiej pojawiające się w związku z prowadzeniem działalności handlowej przez przedsiębiorców, obowiązujące wszystkich uczestników obrotu handlowego. Dobre obyczaje powstają na przestrzeni określonego, zazwyczaj dłuższego czasu, tak że przez ich powtarzalność stają się dobre, to jest aprobowane, przyjęte, a w końcu wymagane.

Domagając się zatem oddalenia powództwa z przyczyn niezwiązanych z zachowaniem powoda, lecz poprzez odniesienie się do własnej sytuacji materialnej i życiowej apelujący nie wyjaśnił dlaczego słusznym jest by pomimo wzbogacenia się kosztem poprzednika prawnego strony powodowej należało uwolnić go od długu,

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Apelacyjny dokonał odmiennej oceny zasady wniesionego powództwa, która wobec uznania skuteczności podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia skutkowałą z mocy art. 386 § 1 kpc zmianą zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa i orzeczeniem o kosztach procesu według reguły odpowiedzialności za jego wynik, wynikającej z art. 98 § 1 i 3 kpc oraz art. 122 § 1 i 2 kpc.

Rozstrzygnięcie w zakresie kosztów postępowania apelacyjnego nastąpiło na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 8 pkt 6 w związku z § 16 ust.1 pkt 2 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. 2016, poz. 1715).